

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija

Vår dato:

18.10.2024

Vår referanse

2019/573

Deres dato:

Deres referanse

PERPETUUM AS
Postboks 3645
9278 TROMSØ

Telefonnummer til saksbehandler

Anne Birte Tennøy, 77642205

Vedtak om unntak fra forbudet om å deponere biologisk nedbrytbart avfall fra gammelt deponi ved Perpetuum AS - Stormoen avfallsdeponi

Statsforvalteren viser til søknad fra Perpetuum AS, datert 6. september 2024, om unntak fra avfallsforskriften § 9-4, første ledd bokstav a, for å motta inntil 80 000 tonn gammelt deponiavfall fra Ranheim papirfabrikk (treflis, bark, papp, plast og kalkslam) Ranheimsfjæra i Trondheim kommune.

I denne saken har Statsforvalteren fattet følgende

Vedtak

Statsforvalteren i Troms og Finnmark gir Perpetuum AS på Stormoen unntak fra forbudet i avfallsforskriften § 9-4, første ledd bokstav a, mot å deponere biologisk nedbrytbart avfall hvor totalt organisk karbon (TOC) overstiger 10 %. Hjemmel for vedtaket er forurensingsloven §§ 11 og 16, jf. avfallsforskriften § 9-4 a.

Unntaket er gyldig frem til 31. desember 2027 og gjelder for mottak av inntil 80 000 tonn avfall fra gammelt avfallsdeponi ved Ranheimsfjæra i Trondheim kommune. Avfallet kan mottas ved deponi 2 og 3. Det er knyttet vilkår til unntaket.

Det tillates at TOC- kravet på 5% kan overstiges for stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall dersom kravene i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg 2.3.2 overholdes.

Følgende vilkår gjelder:

1. Avfall som kan gjenvinnes skal ikke deponeres, så langt det lar seg gjøre.
2. Avfallet skal være basiskarakterisert i henhold til avfallsforskriften kapittel 9 vedlegg II før deponering finner sted. Det er avfallsprodusenten som har ansvaret for å gjøre dette. Deponieier skal følge opp at dette er utført på tilfredsstillende måte med representativ prøvetaking, og skal oppbevare dokumentasjon om dette i internkontrollen.
3. Det tillates at TOC- kravet på 5% kan overstiges for stabilt, ikke-reaktivt farlig avfall dersom kravene i avfallsforskriften kapittel 9, vedlegg 2.3.2 overholdes. Farlig avfall skal deponeres i egne celler og skal ikke komme i kontakt med annet avfall.
4. Perpetuum skal gjennomføre kontroll av avfallet ved mottak. Dette skal dokumenteres i internkontrollen.

E-postadresse:
sftfpost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.statsforvalteren.no/tf

Org.nr. 967 311 014

5. Massene kan kun deponeres der det er mulig med gassuttak. Eventuelt skal det installeres brønner for metanuttak i deponicellen der avfallet deponeres, slik at tiltak kan gjennomføres dersom gassproduksjonen tilsier det.
6. Plasseringen av avfallet i deponiet skal være kartfestet.
7. Det skal gjennomføres månedlig overvåking av TOC i sigevannet under og etter deponeringen i en periode på minimum 6 måneder for å vurdere om utslippet endres som følge av deponering av avfallet. Dersom utslippet av TOC øker, må det iverksettes tiltak.

Bakgrunn

Perpetuum AS har søkt om unntak fra avfallsforskriften § 9-4, første ledd bokstav a, for å motta inntil 80 000 tonn gammelt deponiavfall til deponering. Massene har en egenvekt på 2 og 80 000 tonn utgjør om lag 40 000 m³. Perpetuum driver deponi i kategori 2, deponi for ordinært avfall, ved Stormoen i Balsfjord kommune. Deponiet er bygget opp med dobbel bunntetting, vannkontroll og rensing av sigevann.

Deponier for ordinært avfall kan ta imot avfall med inntil 10 % TOC i henhold til bestemmelsene i avfallsforskriften § 9-4. Det er listet opp noen kategorier avfall som er unntatt fra denne bestemmelsen. Bestemmelsen åpner også for at forurensningsmyndigheten i særlige tilfeller kan tillate deponering av annet biologisk nedbrytbart avfall enn det som er listet opp i § 9-4 a. Avfallet fra Ranheimsfjæra er ikke unntatt fra bestemmelsen, og må vurderes særskilt av Statsforvalteren.

Om avfallet

Massene er i hovedsak avfall fra Ranheim papirfabrikk som er deponert etter 1950. Massene er dekket av grus, sand, finstoff og innslag av rivningsrester. Under dekket er det finkornige mineralske masser av kalkslam (mesaslam), sagflis/bark og treverk/papir/plast. I slutten av 1980-tallet ble området benyttet som deponiområde for tunellmasser og overskuddsmasser fra bygging av vei.

Byggherre legger opp til gjenvinning av massene. Det er estimert at det befinner seg 120 000 tonn avfall i tiltaksområdet og det er usikkert hvor stor andel som kan gjenvinnes. En del av massene som er egnet for det, vil vaskes i jordvaskeanlegg. Det er derfor usikkert hvor stor andel som er aktuelt for deponering på Stormoen. Det søkes om å motta 80 000 tonn avfall, men søker oppgir at mengdene sannsynligvis blir lavere.

Søknaden er unntatt forhåndsvarsling/høring

Med bakgrunn i at sammenlignbare søknader ved Stormoen nylig har vært på høringsrunde unntar Statsforvalteren høring av denne søknaden, jf. forurensningsforskriften § 36-9, 1. ledd, bokstav c).

Alternative løsninger

Alternative løsninger for avfallet er vurdert av Perpetuum AS. Perpetuum viser til at masser, som ikke sorteres ut for gjenvinning og som egner seg til jordvasking vil utnyttes så langt dette er praktisk/økonomisk mulig. Det vil ikke være mulig å gjenvinne alt avfallet. Et alternativ til deponering er forbrenning av massene. Perpetuum mener dette ikke er et reelt alternativ og viser til at ordinære forbrenningsanlegg ikke ønsker eller kan ta imot denne type masser. Alternativet er anlegg som Fortum i Sverige og et lignende anlegg i Finland. Også disse anleggene har svært begrenset kapasitet for denne type masser, i tillegg til høyt prisnivå, som gjør at det dette ikke vil være økonomisk bærekraftig.

Massene fra Ranheimsfjæra B2 er mineralske masser (ca. 19%), flis og bark (ca. 23 %), flis og bark med avfall (41 %) og mesa/kalkslam (17 %). Noe av massene er forurenset med arsen, kobber, nikkel, PAH og hydrokarboner opp til tilstandsklasse 4. En prøve i prosjektet viser tilstandsklasse 5 for sink.

Det er gjennomført tester på biologisk nedbrytbarhet (AT4-tester), som viste lave verdier. Søker oppgir at dette betyr at avfallet fra Ranheimsfjæra er godt biologisk stabilisert, med lavt potensiale for metangassproduksjon. 3 av 92 prøver fra prosjektet viser en høy TOC på 50-65.8 %, disse er beskrevet som sagspon/treflis uten innslag av søppel, hovedsakelig treflis og flis/papp. Andre prøver med høy TOC på 10-50 % er beskrevet som treflis med avfall/sand/plast. Snittet for TOC-prøvene har Perpetuum beregnet til 10,6 %. Det vises til at massene som vil gå til jordvasking har lav TOC og at TOC-innholdet i masser som eventuelt går til deponi har noe høyere TOC enn snittet på 10.6 %.

I prøvepunktet hvor sink-verdiene er oppgitt å være farlig avfall er TOC over 5 %. Det kreves en tillatelse fra Statsforvalteren dersom disse massene skal kunne mottas på Stormoen, jf. vedlegg 2.3.2 i avfallsforskriften kapittel 9.

Statsforvalterens vurderinger

Det oppgis i søknaden at massene er tungt nedbrytbare og har lite potensiale for gassproduksjon. Det oppgis en lav gjennomsnittlig TOC-andel i massene på tomten. Det er likevel ventet at det er noe høyere TOC-andel i massene som eventuelt vil deponeres på grunn av utsortering og gjenvinning av masser med lav TOC. Det påvises høyt TOC-innhold (50-65,8 %) i 3 av 92 prøver. Det er derfor vanskelig å anslå andelen TOC i massene som eventuelt vil ende på deponi. Det synes ikke å være en klar sammenheng mellom TOC-innhold og nedbrytbarhet. Det understrekes i rapportene fra tomten at det er knyttet store usikkerheter til beregnede masser og at avfall i massene varierer mye på området.

Statsforvalteren mener det er noe usikkert hvor mye gass som vil produseres om massene flyttes til deponi. Perpetuum AS har i søknaden vist til at de har god mulighet til å legge massene i område av deponiet med gassbrønner. Statsforvalteren stiller derfor krav om at det må legges til rette for mulig uttak av metangass i massene.

Vannforekomsten Kjoselva er deponiets resipient og har, ifølge vann-nett.no, dårlig kjemisk tilstand og moderat økologisk tilstand. Den økologiske tilstanden er satt til moderat med bakgrunn i dårlig tilstand for totalt nitrogen, samt moderat tilstand for TOC, bunnfauna og begroingsalger. Vannkvaliteten i midtre og nedre del av vassdraget bærer preg av å være påvirket av utslipp fra landbruksaktiviteter og boliger i nedslagsfeltet og mye erosjon (Akvaplan-niva, 2022¹). Påvirkningen oppgis i Vann-nett til diffus avrenning fra beite og eng, og utslipp fra søppelfyllinger. Miljøtilstanden i Kjoselva krever tett oppfølging og tiltak fra virksomhetene som påvirker miljøtilstanden.

Overvåkingsrapportene fra sigevannet på Stormoen de siste årene viser at utlekking av stoffer fra deponiet viser en nedadgående trend, og de fleste stoffer ligger under grenseverdiene. I grunnvannet og resipienten Kjoselva er det målt høye nitrogen-konsentrasjoner. Dette må overvåkes, men antas å ha begrenset miljømessig betydning. Overvåkingen av utslipp fra deponiet i 2023 viser at den nedadgående trenden fortsetter generelt, men at det er en økning for noen parametere. Denne økningen antas å knyttes til mottak av store mengder avfall i 2021, samt oppstart og av ny deponicelle og økte sigevannsmengder i 2022 og 2023, ifølge rapport fra Sea Eco². Etablering av kjemisk felling som rensetrinn for sigevann for deponiet er påbegynt og vil etableres for alt sigevann i løpet av 2024, i tillegg til sigevannsbehandlingen i luftebasseng/sedimentasjonsbasseng.

For vurderinger etter naturmangfoldloven vises det til deponiets tillatelse og siste endring av 16.5.2024.

¹ Vannmiljøovervåking i Troms 2022, Akvaplan-niva 1. februar 2023.

² Overvåkingsresultater Stormoen deponi – trender for sigevann og resipient 2023, Sea Eco 14.03.2024.

Med bakgrunn i at mengden biologisk nedbrytbart avfall er begrenset, og at det ved deponiet er etablert oppsamling og rensing av sigevann, anser Statsforvalteren at det er liten risiko for at deponering av avfallet vil påvirke vannforekomsten Kjoselva nevneverdig.

Statsforvalteren vurderer at den omsøkte saken utgjør et særskilt tilfelle slik at det kan gjøres unntak fra deponeringsforbudet. Vi vurderer at deponering er den mest hensiktsmessige disponeringen for dette avfallet, og at vilkårene i vedtaket i tilstrekkelig grad reduserer ulempene og risikoen knyttet til utslipp av klimagass og sigevann. Statsforvalteren vurderer at det er miljømessig forsvarlig at Perpetuum kan motta og deponere avfall med forhøyet TOC-innhold fra Ranheimsfjæra i Trondheim kommune.

Varsel om gebyr

Statsforvalterens arbeid med søknader etter forurensningsregelverket er gebyrpliktig, jf. forurensningsforskriften § 39-1. Gebyret for behandling av søknaden fastsettes med bakgrunn i vår ressursbruk knyttet til behandling av søknaden jf. § 39-4. I denne saken varsler vi et gebyr på kr. 44 300,- for saksbehandlingen, jf. sats 7 i § 39-4. Dere har anledning til å gi kommentarer til varselet innen 2 uker.

Klage

Dere kan klage på vedtaket til Miljødirektoratet. En eventuell klage skal sendes til Statsforvalteren i Troms og Finnmark innen 3 uker.

Med hilsen

Per Kristian Krogstad (e.f.)
leder forurensningsseksjonen

Anne Birte Tennøy
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent